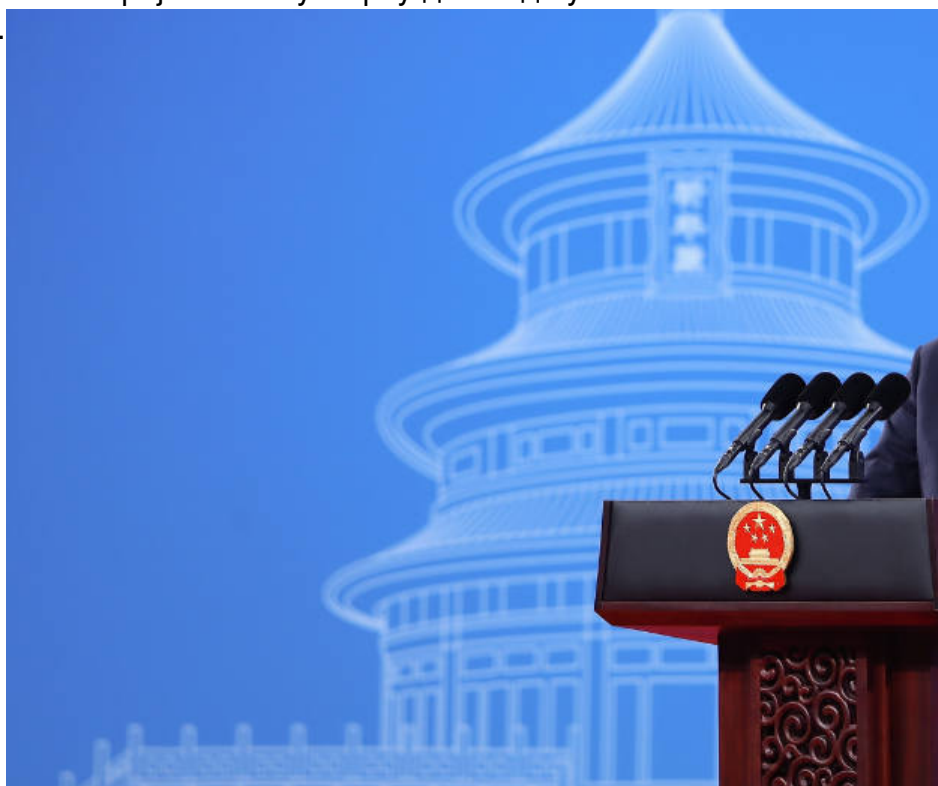

У доба друштвених медија који стварају поделе и пристрасних "лажних вести", изрека да "дела говоре гласније од речи" више није тачна.

Као што то поново откривамо, речи су уједно и моћне и проблематичне, нарочито у контексту геополитике. Недавно заседање Генералне скупштине Уједињених нација у Њујорку је било најскорији подсетник да су у дипломатији речи још увек важне.

Много пажње је изазвала изјава америчког председника Доналда Трампа да Сједињене Државе "неће имати избора осим да потпуно униште Северну Кореју" ако Демократска Народна Република Кореја (ДПРК) угрози њих или њихове савезнике. Заправо, већина војних стручњака се слаже да би рат на Корејском полуострву довео до уништења ДПРК, а вероватно и Јужне Кореје.

Али остали делови Трамповог говора у УН, нарочито о националним интересима и суверенитету, захтевају даљу анализу. Трамп не крије да је његова жеља да "Америку стави на прво место", и то је поновио за говорницом УН. Али он је такође подстицао и друге лидере да своје земље ставе на прво место: "Наш успех зависи од коалиције јаких и независних нација које су пригрлиле свој суверенитет да би унапредиле безбедност, просперитет и мир за себе и за свет".

Неко би могао да закључи, а многи и јесу, да такве изјаве означавају поновно оживљавање америчке посвећености реалполитици. Као што је историчар Џон Бу приметно у својој књизи о историји тог појма 2016, такав замах клатна је био очекиван: "Наше спољнополитичке расправе прате циклусе у којима креатори политике проглашавају себе више идеалистима или више реалистима."

Али Буова студија нас подсећа и на то да следити само националне интересе - што је поглед на свет који Трамп заговара - уопште није реалполитика ако је то одвојено од трансформативне идеје или нормативне сврхе. Уклањање моралности из глобалних послова би само ослабило САД и све који их следе.

Концепт реалполитике се појавио из различитих исхода европских револуција 1848, када је будуће уједињење Немачке имало многе могуће верзије, али већи политички циљ - међународни поредак који се састоји од јаких националних држава - је ипак био јасан. Али на трагу Трампове доктрине "Прво Америка", изазов за данашњи свет је да препозна шта је постала сврха реализма.

Један одговор је понуђен на годишњем састанку Светског економског форума (ВЕФ) у Давосу. Тамо је кинески председник Си Ђинпинг понудио робусну одбрану глобализације и нагласио своје становиште да би у спровођењу националног плана, земље требало да поставе циљеве "у шири контекст" и "да се уздрже од спровођења својих сопствених интереса на рачун других". Ако лидери две најмоћније земље имају фундаментално различит приступ међународним односима, какви су изгледи за јачање сарадње на глобалном нивоу?

Историја је препуна примера конфликта који су потекли од сила у успону које представљају изазов актуелним силама. Током Пелопонеског рата, према грчком историчару Тукидиду, "успон Атине и страх који је то изазвало у Спарти су учинили рат неизбежним". Како ће Кина и САД избећи оно што је Грејем Алисон са Харварда назвао "Тукидидовом замком" је од великог значаја за свет, као и осигурање да геостратешке расправе на другим местима не доведу до насиља.

Као што је биолог са Стенфорда Роберт Саполски тврдио, бихејвиоралне дихотомije које можда изгледају неизбежне и кључне у једном моменту могу, под одговарајућим околностима, да "испаре у тренутку". За Саполског, "теорија контакта", коју је педесетих година прошлог века развио психолог Гордон Олпорт, може да подстакне помирење

међу ривалима, и да им помогне да премосте поделу ми-они". "Контакт", међу децом у летњем кампу или између преговарача за округлим столом, може да доведе до већег разумевања ако је ангажовање дуготрајно и на неутралној територији, оријентисано на исход, неформално, лично, и избегава анксиозност или надметање. Као што је добитник Нобелове награде за економију Роберт Шилер забележио, приче, било да су истините или не, јесу покретачи највећих одлука, нарочито економских избора. На пример, глобална финансијска криза 2007-2009. је названа "Велика рецесија" због тога што трауматичне приче о Великој депресији истрајавају у колективном сећању.

Речи и приче утичу на међународне послове на сличан начин. Приче које су се појавиле као одговор на, или као резултат националних, регионалних и глобалних подела су често структуриране на принципу дихотомије "ми-они". Али ови национални наративи, ма како неким деловали привлачно, не смеју да се сматрају за реалполитику, због тога што остају лишени иновације, надахнућа и идеализма неопходног за трансформативне промене.

Следећи годишњи састанак Светског економског форума тежиће да наведе лидере да се поново посвете развоју заједничког наратива, оног који ће оснажити сарадњу у овој и свакој будућој генерацији.

Аутор је шеф глобалног програмирања Светског економског форума

(Данас)